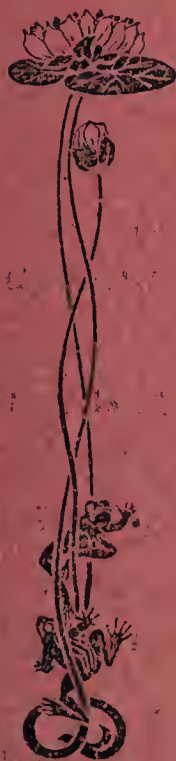

Батько

Сумна Історія про нужду зарібника.

Переклав з англ.
Т. Ю. МАРЦІНІВ

Передрук з
Вид. „ХАТА“

КОШТОМ РУСКОЇ КНИГАРНІ

850 Мейн Ст. Вінніпег, Ман.

Руска Книгарня в Вінніпег

Руска Книгарня видала доси много книжок, з котрих поручає особливо сї

Слово правди, написане сьвященником Петровом	.15
Про чуда сьвятих Дамазія і Панкратія, або пам'ятка з старокаєвих відпустів	.10
Правовірний Католик	.10
Христос охотно приймає грішника	.10
Без Бога на сьвіті	.25
Важніші права Канади, або наші Канадйські параграфи	.35
Підстава Християнської віри . . .	.25
Вірність пастирська Ісуса Христа . . .	.05
Оборона віри, або поясненє чому і як маємо вірити в Бога . . .	.25
Фармазони або як то 30 господарів записали ся чортови . .	.25
Оповідання для дітей. Гарна книжочка з об-разками видана в Канаді . . .	.30

Т. Ю. МАРЦІНІВ

Батько

Сумна історія про нужду зарібника.

Переклад з англ.

Ціна 5 центів

Передрук з Видавництва „ХАТА“

ОЗНАЧЕННЯ

Вінніпег, Ман. 1911

З „Рускої Друкарні Я. Н. Крета“

Вінніпег, Ман.

Старий Іван мав четверо діточок. Хоч був дуже бідний, але все як ще був молодший давав собі раду і жилось йому не зле. Коли заробок був добрий, то все заробив собі таїї своїй родині на кавалок хліба. Але не все час однаковий! Час змінюєсь, а з ним і людске житє.

Він занедужав! Те що було назбиране, скоро минуло ся. Минав ся хліб, мука, крупи а й гроші. Почала плакати жінка, почали заводити діти, та просити хліба. А батько, як все батько, дивив ся болючо на свої діти, та бідну свою жінку. Йому було жаль але плакати не міг. Йому вже не ставало сліз. Його сльози вже виляли ся. Він пригадав свої молоді літа, як то він не раз просив кавалок хліба у людей. Він з'нав, що не було йому добре, коли він був таким бідним. Йому кожда сльоза дітий і жінки бу-

ла отрутою. Йому тяжко було дивити ся на ті маленькі вимізернілі лиця. Його боліло, але щож він мав почати? Що мав діяти? До кого мав удатись? З богатших, він не мав нікого знакового, а бідних, таких як він сам, хоч знав, то щож они йому допоможуть, як в них самих щойно вистарчає. Що робити? Хіба заложити руки, тай очікувати голодової смерті. Він-жеж батько; він любить свої діти батьківською любовію. Він помігби їм; він давби хочби навіть кавалок власного тіла, а навіть сам себе принісби в жертву, щоби зробити полекшу їм. Він не жалував-би свого життя, бо і що же його житє? Чи такє добре? Мука, плач, біда, голод і холод, від коли на сьвіт народив ся. З ними зростав; не зазнав апі раз хвилі доброї; хвилі веселої, в котрій міг-би був урадувати ся та розвеселити ся.

Лежачи на постели, думки, ті не відступні товаришки, не давали йому спокою, але бились і крутились і пхались до його голови, неначе-б навмисно, щоб пригадати йому тепер його мозольне молоде житє.

Пригадав свою родину; свого батька і свою маму, що померла молоденькою через батька, лишаючи маленького шестилітнього Івася, круглим сиротою.

Батько його пив, пропивав рідну землю, пропивав батьківщину, не зважаючи навіть на те, що лишиться малому хлопцеві.

Мама, добра мама, звичайно не сердилась, але навпаки; плакала, та просила, щоб не йти в до коршми та не пропивав поля, та не марнував землі. Але ті слова були як в стіну горохом. Він звичайно казав, навіть не слухаючи жінки:

„Тобі яке діло до того? Моя земля, моя воля, моя батьківщина, мій маєток, я тут господар і я можу робити, що мені тільки похочесь“!

Бідна мама здвигнула раменами, а сльози котились по її зморщенім лиці, сканували на груди і губились в одязі. Ох, та одяга! Кілько то разів она була зрошена тими гірко-вилятими сльозами? Кілько она забрала в себе тих материнних сліз? Ох

Боже! Мама занедужала, а батькови не було в голові, щоб дати якусь раду, або післати до доктора. Коршма була його жінкою, котра була його одинокою осолодою життя; коршма задовольяла його і давала йому всякі сатисфакції.

Жид арендар, брудний та пейсатий, був его однимоким приятелем. Сидів вічно в шиньку, чатуючи на кожного, щоб тільки удалось до коршми притягнути на килішок горівки. Компанія збільшалась і пила ту струту, а алкоголь вже зробить своє.

Алькоголь і на другий день потягне до коршми. Він має якусь магнетичну силу і тягне кожного дня, а маєток людний лишаєсь в руках жида.

Не раз його батько спав під столом в коршмі. Сидів, сидів на лаві, аж сон зморив і той упав коміть головою на брудну замащену підлогу і спав до раня. Часом приходив до дому, алей не приходив а рачки ліз. Кілько то разів він приходив обваляний болотом, а в дома накидав ся на жінку. Бив її, доптав нещасну ногами і казав

чистити себе, коли вона була залята сльозами і кровію.

Алькоголь не дивиться на щось доброго, на щось гарного, на щось користного. але противно: дусить, місить, затопчує, хочби сьвятощі, хочби ідеали. Алькоголь не приводить нікого до добра, але до зла, до біди, та до нещастя.

Мати вмерла. Для нашого маленького Івася почалось нове житє; житє гірше. Він не має де притулитись, де загрітись. Він лишився сам в тім широкім сьвіті. На батька не числив, бо щож він йому поможе? Хіба він про него дбає. Хіба він гризесь ним?

Не задовго, тай і батько розпращався з сьм сьвітом. Замерз в снігу одної ночі, коли вертав п'яний до дому.

Тепер для нашого Івася не лишилось нічо більше, як піти повід чужі стріхи зліба просити. Він і цішов. Були люди, котрі давали їсти, а дехто навіть накинув якусь одежину на плечі сироти, але були і такі що витручували з хати, та випоминали, що

його батько мав маэток, тай пропив. Івасеви було гірко таке слухати, але щож мав робити? Мусїв зносити всякі терпіння і горя. День за днем Івась підростав поступенно, помимо того, що на жебранім хлібі. Потім вже міг заробити собі на кавалок хліба, хоч було тяжко, але терпів і робив.

Пізнійше вїйт взяв його до себе. Вїйт не займав ся господаркою, але пив що донно в коршмі. Він був Івасевого батька „товариш“, а вїйтиха, то вже була така баба плюгава, що бідному хлопцеві нераз і до смерти рівнялось. Що вона наглумилась з нього, що набилась, накопала, але бідний хлопчина зносив те все терпеливо, мовби йому таке судилось.

Вїйтиха була баба, яких у сьвіті не багато. Волосэ все розчіхране. Чіпець, та кибалка все перевисали на правий бік. Лице брудне, поморщене; шия довга, як в гусака, а з порохом та болотом як ріля; руки сухі, довгі, а пальці то такі широкі, та порозчипірувані, не мовби хотїла весь сьвіт загарбати. Оттак виглядала „панї вуйтова“

Люди навіть уявляли собі, що то чарівниця, а навіть часто страшили діти.

— „Тихо, тихо, бо війтиха йде“ — казали звичайно а діти в найтіснійший куток ховались.

Але для сироти нема страху. Він пішов і старався робити те, що його дрібні руки могли зробити.

Тут рік там два і минали Івасеви літа а з літами він ріс більший і більший. З Івасею стався парубок, високий здоровий і кремезний як дуб. Він не раз думав щоб піти до міста, та дістати якусь роботу, та може поправить свою долю, свою судьбу. Деякі навіть радили йому щоб пішов до міста. Там ліпший заробок чим на селі“ — казали. Він довго роздумував над тим і в кінці рішився піти та спробувати щастя. Ну і пішов. Цікаво чи знайде щастя чи нещастя, Побачимо.

Була то вже глуха осінь. Зимно, вітер чимраз більше і більше став зимнійше подувати, та свистати по над дахами, та по високих будинках. Трава зісохла. Дерев позбавлені своєї краси листя. Деякі листки стояли ще на дереві, але жовті, не такі приманчиві та приємні як були перше. От телепає ся на галузці, а коли вітер сильнійше подує, відірве його і понесе далеко по під людські плоти або в великі рови, щоб положити до вічного сну. Оставші ся на деревах листки, шелестять за подувом вітру, а той шелест, той шум зливав ся в якийсь сумний звук, видавав якийсь жалібний стон, неначеб вони жалували що літо минає ся. Небо вже не чисте, вже не синє, як було перше але зайшло сірими хмарами пророкуючи що от сніг упаде та прикриє своїм ніжним білим тільцем всяку бростку травицю і листк.

Худоба жалує що не буде могла пасти ся, але мусить стояти в заперті, та їсти сухе

сіно, січку і соломі. Діти жалують за літом. Вони знають що їх вільні забави минули ся зовсім. Перше бавили ся від раня до пізної ночі на дворі, а тепер провала їх свобода, а мусять сидіти в хаті, а коли за багато собі позволять, то на них снаде тяжка рука мами або тата.

Наш сирота не жалувал нічого, бо чогож буде жалувал? Встав раненько, пішов на гріб мами помолив ся, поплакав, а потім ще й батькового гроба не хотів поминути щоб не змовити молитви. Якжеж не змовити молитви. Хто знає чи він вже буде більше в тих сторонах. Хто знає чи він побачить той гріб в своїм життю. Таж він його батько. Хоч не такий як повинен був бути, але все батько.

„Може він на тамтім світі мучить ся, а моя молитва йому поможе” — подумав сирота. Він пішов в долину де батьків гріб лежав. Прикляк на гріб і молив ся з якимсь зворушенєм: О батьку! Я нині йду; йду далеко. Може вже цілком гірка судьба не принесе мене в сі сторони; може більше я не

побачу твого гроба. Я знаю, що ти жалуваш того щось зробив; ти жалуваш того, що нині твоя дитина лишає тебе і вандрує в світ за хлібом. Але я відпускаю тобі сю провину. Ти може й не знав що твоя дитина буде колись бідна. Може ти не знав що та дитина буде мусіла боротись з гіркими хвилями життя. Може ти ніколи не думав навіть про те, що твоєю дитиною будуть поміувати люди. Ти не знав, що прийде хвиля, в котрій твоя дитина буде проклинати світ, людей і себе. Я прощаю і не памятаю тобі тату.

О Боже! Прійми його до Себе; прости йому все, що зробив і провинив живучи на світі"! Се була молитва щира, горяча. Вона виходила з уст дорослого чоловіка. Він молив ся; його губи тремтіли шепотючи ті щирі молитви. Вітер сильний дув і ніс ті слова далеко-далеко, а горячі сльози спливали і зрошували суху траву на тринадцяти-літнім гробі батька.

III.

Вечеріє. Легенький мрачний туман розвівся понад дахами високих домів, обнімаючи собою шпиль високих будівель і великанських церков, що прикрашалися округлими банями і жовто-золотими хрестами. В горі перелітають раз-в-раз менші та більше сірі хмарки відкриваючи то заслонюючи собою срібляву твар місяця.

А в місті? — В місті довгими широкими улицями снуєсь множество народу; миготять яскравим світлом вздовж поуставлювані довгі ряди ламп електричних. Гудять дзвони по костелах та церквах; грає весело музика по парках та городах. Сіяють яскраво світла електричні і газові з великих домів реставрацій та готелів, а з проміннями сего світла мішаються різнобарвні строї прохожих людей в квітчастий килим. Той килим раз-в-раз змінює свої барви, неначе широке море за подувом вітру. Переходять, нливають неначе філі морські, довгі непроглядні ряди багато пристрої-

них панів і пань. Шелестять дорогі шовкові сукні, мерехтять брилянти і діаманти а довкола розносить ся забиваючий різного рода запах перфум.

Переганяються по цементованих дорогах вигідні повози, як фаєтони екіпажі, омнібуси, фіякри, автомобілі і скриготять по желізних шинах трамваї. А в тім шумі, в тім невольнім гаморі вереску, чи одна то-же проливає ся гірка слеза? Чи всі вони щасливі, що снують ся тою широкою багатою улицею? Чи всі вони згуртували ся на ту головну богату вулицю, щоби зазнати радости та втіхи? Чи всі вони щасливі? Чи всі вони опливають в щастію та розкошах?

Ні, ні, там не всі щасливі, там не всі однакові!...

Побіч багато пристроїного пана, що несе голову до гори та радуєсь йде бідний обдертий, пересяклий осіннім вітром, скулений жебрак. Він не несе голови в гору, але склонив єї неначеб чого шукав і йде дальше і дальше. Побіч величаво пристроїної пані, що ступає гордо наперед і від ко-

трої заносить перфумою і на котрій блищать ся брилянти і шелестять шовкові сукні, йде бідна вдова, що може-єї діти в голоді і холоді конують, а она сама, може ще нині в устах кавалка чорного хліба не мала.

В тім заколоті, в тім невольнім гаморі все мішась, все губить ся, все зникає з перед очей.

Одного веселі снацери, прогульки, сьміхи та приємности, а другого нещасте, нужда, голод і холод — все те переходить поступенно, потапає, але не згубить ся на віки; оно колись вийде на верх.

Оттаке нашому Іванови перелазило через голову, та змінялось перед його очима. Він дивив ся на той образ як люнатики, але не знав, що з ним дієсь, не знав бідака, що з ним робить ся.

Він дивив ся, але йому чогось жаль було, чогось тяжко було, хоч сам не знав чого. Згадав своє рідне тихе село, згадав свій дім, хоч йому зле було в нїм жити, але він любив той куток, де родив ся, де забавляв

ся, де пробув свої невинні діточі літа,

Йому ще раз в тім вереску заблестіли
дві ясні слези і він в тім вереску забув про
все. Тепер не було часу роздумувати, але
кидатись де за роботою. за притулком.

IV.

От тепер як раз минає дваїцять два роки, якось ті літа збігли, якось перейшли. Як уплило тих дваїцять два роки, він сам не знає; він сам забув. Він лише знає, що тому дваїцять два роки він був здоровий. сильний, на руках сильні мускули, а нині? Нині гірка судьба перевернула його кремезне тіло в сухий кістяк, вона зруйнувала його здоров'є і підкосила його житє. З него нині зробила ся мумія, а нічого більше.

Перше його лице було повне червоне, та молоде, а нині бліде, пооране зморщинами, а сивий волос покрив його голову.

Колись його очі дивили ся на сей сьвіт невинно, з любовю до життя, і дивились з якоюсь заздростию.

— В сьвітї — думав він — є гроші, є багатство, є розкоші, — але не для кожного Оден панує. а сотки гинуть під тяжким гнетом без хліба — в голоді і холодї.

Всьо проминуло, все забуло ся, аж по-

поред його очима мигнули ті згадки, згадки за 22 роки його побуту в місті. Він пам'ятав, що став робити на стації коло пакунків. Перетягав пакунки неначе кінь, але опісля відігнали його відтам. Потім став робити коло мулярів. Робив, підкладав під великі каміня свої плечі, що головною причиною ся до зруйновання його життя, його сильної будови тіла.

Потім він зазнакомив ся з одною дівчиною і оженив ся. З початку жилось йому не зле. Жінку дістав яку хотів. Приємна, весела, щебетлива. Богато радила йому і її рада була всегда розумна і резолютна. Вона потішала його в прикрих хвилях.

Він чув ся сильним і здоровим, а нині сили его опустили. Ноги відмовили услуг. руки зірвав під тягарами. І що нині зробилось з него? Нині в него навіть нема охоти до життя, але жив як добрий батько для своїх діточок. Жив щоби еще їх підгодувати, а потім най собі дають раду, як і він давав собі.

V.

В хаті тихо... Темрява от-от западе тай заслонить собою сьвіт... Сонце еще раз впустило сніп сьвітла через маленьке віконце до хати, не начеб хотіло сказати „добраніч“ і зайшло за високі гори, лишаючи поза собою жовто-помаранчове пасмо на небі. Дмухнув сильний осінний вітер і покрив небо сірими хмарами, котрі, випускали з себе дрібні краплі зимного дощу. Діти також утихли. Перше просили їсти, а тепер двоє заснуло, а двоє сидить еще, але вже не плачуть, бо знають, що нічо не допоможе, бо хліба нема ані куска.

 Батькови було страшно дивити ся на ту сцену. Він помаленько підніс ся на руках, потім зліз з постелі і убрав ся. Хоч голова боліла і ноги тряслись мов під тягарем, але все треба щось зробити — десь здатись. Може вдасть ся щось дістати. Може змилуєсь хто над ним, та дасть на кавалок хліба, та допоможе йому. Хибаж він вже найнещасливіший в цілім сьвіті? Чи дій-

сно його сьвіт тоді лише любив, коли він був сильний, та міг перенести тягарі на своїх крижах: чому ж той сьвіт не має його любити й тепер? Чи-ж він не той самий чоловік, що колись? Та колись йому ліпше поводилось, бо він був сам, а нині? — нині він батько дітям! Нині він повинен постаратись для дітей. Бо хто ж буде старатись? Люди? Люди будуть його діти любити тоді коли вони повиростають на здорових сильних людей. Тоді вони приймуть їх з отвертими руками, але коли повиростають на мізерних слабовитих, то люди не утішать ся, а будуть гонили з хати до хати — з роботи на роботу. Оттакий сьвіт і оттакі люди.

Головною, найкрасшою улицею міста снуєсь найбільше людей. Богаті і бідні, малі і великі діти і старці. Все та йде десь, кудась прямує. Йде за власними інтересами, розглядаючись на всі сторони, та подивляючи величезні-вічні мури та їх сильну будову.

За величезними одностайними шибам

сіяють в промінях сьвітла різнобарвні богатства різних предметів. По пиварнях, та реставраціях гуде весело музика, лунають сьпіви, бавлять ся веселі товариства... Бавлять ся забуваючи на все. Забувають, що може під тими широкими шибам, під тими кольосальними мурами стоїть не оден жебрак голодний і трясесь від зима.

Забувають, а може й не знають, що є бідні люди на сьвітї. Бо хтож знає чіюсь біду, чіюсь нужду, як жолудок повний і гроші в кишені? Чп може відчути чіюсь недолю той, що впливає в щастю та достатках? Той, що бавить ся в грошах, та веселих товариствах? Той, що йому жите є солодощами і приємністю? Великий сумнів!

Поміж панам тиснесь Іван. Такий обдертий та нужденний, що жаль дивити ся. Очима зиркає на всі сторони так лагідно, так благаючи, що оден погляд вистарчить, щоб змилосердитись над нещасливим.

Хто знає, може була-б опинилась яка лепта, яка жертва, яка милостиня в його руках, як би був лише руку підніс по ню :

може було би вистарчило протягнути руку та сказати одно слово благальне, але він сумнівав ся. Чи раз він вже протягав ту мозолисту руку? Чи раз він вже пробував сего? — але у відповідь чув всегда одні і ті самі слова.

„От піячна якийсь крутить ся по містї, та жебрає на горівку. Не ліпше як-би він робив,

І переходили ті довгі ряди, але уваги ніхто не звернув; ніхто і думати про него не хотїв. Бо про когож думати, про якогось там жебрака?

Хиба вкрасти що — промайнуло йому в голові. Випросити не можна, заробити не ма сили, а так хоч що то — хоч на раз з'їсти—продовжав свої думки.

Такі думки силоміцю змушували в нїм волю до крадежи. Конечність ужитя сего средства була яко одинока охорона і оборона перед нехибною смертю.

Але ж мав би він красти? Чи-ж мав би він йматись того діла на старі літа? Ні, ніколи!

„Хліба“ — немов з далека долетів до него голос.

Що се? Чий се голос?! Чи-ж мав би се бути голос тих нещасливих дітей, що в голоді чекають на свого батька? Чи то їх голос?

Ні, то з гурту людей, тих веселих, тих щасливих. Тих, що не знають біди та горя, але опливають в розкошах. Се голос тих що не видять людського плачу. Се голос тих, що живуть, а нічим не гризуться.

Протискаючись поміж людей, він зайшов на якесь підсіне, оперся о грубі дубові двері, що оковані грубими штабами і вдивлявся в той образ, який змінявся що хвили перед його очима.

А з готелів та реставрацій долітав до його ушній вереск і крик з уст підпилих панів. Ті крики мішались з його думками і зливалися в якусь вразливо—жалібну пісню.

„Кількож то нині — думав він, — марно гроша загубить ся, пропаде на гри та забави? А кілько на такі річи, що не тільки

непотрібні, але й шкідливі для чоловіка! Як би то позбирав ті всі гроші і віддав бо-дай десяту часть між бідних, кільки то сліз невинних зменшилоб ся. А кільки то менше вдів та сиріт плакалоб. Тії діти наситилиб ся і родичі перестали б плакати, нарікати та проклинати той сьвіт. Кільки то менше крадіжки було-би. Бо колиб кождий мав подостатком, то не крав би, а так крайна нужда і плач малих дітей змушують до сего — виганяють за тим з хати.

Пригадав знов свої діти, що лишив без кавалка хліба і в зимній хаті.

Тяжкий жаль обгорнув його серце на ту страшну згадку.

Про себе не дбав, але дрожав на тілі-коли згадав на ті невинні нещасні діти, що,десь з жалем визирають батька, котрий несе якусь поживу для них!

З очий його катили ся дрібні сльози — сльози батька, щс плакав над дітьми і рівночасно витягнув руку, просячи милостині.

Ще не встиг вимовити кільки слів, як

чіясь сильна рука упала на його плечі.

То був поліціант. Високий, червоний, а очі сьвітилися як в собаки. Він шарпнув його так сильно, що той бідак скорше чим міг подумати, що з ним діє ся, опинив ся на улиці серед товпи народу, яка обступила його довкола.

Він упав на камінний тротуар, а з грудий вирвав ся жалібний, благаючий, тяжкий стогін.

„Пане, — даруйте, змилосердіть ся на дімною! Діти гинуть з голоду. Я мушу жебрати.

„Марш волоцюго, — відповів грубим і авторітетовим голосом. „Ми там з тобою розмовимось — і показав на величезний чорний будинок з закратованими вікнами.

Бідак просив его, благав, щоб пустили але йти не хотів, аж опирав ся, що нічого не винен. Що він провинив? Що злого кому заподіяв? Але не було часу роздумувати, бо от і другий поліціант з'явив ся в одну мить; взяли его за руки і попровадили до арешту. Товпа народу стояла і при-

дивляла ся мовчки тій сцені, а декотрі сьміялись і кепкували з жебрака.

VI.

Він пробудив ся вже пізно в ночі і знайшов себе в клітці закратованій. Клітка маленька. В клітці тихо лише деколи чути хрипливі голоси арештантів. Тут тихо, а там на горі вереск, крик, рух — всьо живе, а ту так пусто.

Іван сидів, підперши руками голову і думав про свою долю. Йому чогось тяжко. Він раз-в-раз здихає тяжко так, неначе на його грудях хто тяжкий камінь положив. Він раз-в-раз пригадує собі, що з ним стало ся. Пощо його тут замкнули? За що? Що він злого зробив? Чи забив кого? Чи вкрав що? Ні, він просив помочи, просив хліба для своїх дітей. А за щож його посадили? — він не знав. Певно тому, що просив хліба, що не мовчав, як їсти хотілось.

Місто встидась жебраків. Місто не дозволяє ходити жебракам там, де ходять багаті...

Ті самі люди, ті самі добродії відібрали в него здоровля, відібрали силу, підкопали його жите, а в кінці вкинули його до сеї клітки. До тої самсї, на котру він носив цеглу, вално, та підставляв свої крижі під великі каміня. Значить, він вибудував ту тюрму, тої величезний будинок, для себе і для других таких як він. Тих, що не вбило як будували, то мусять тепер гнити там, в тім місци, де віконце маленьке і де світло сонця не доходить.

*

*
*
*

*

В хаті тихо.. Лямпа блимає так темно, що в хаті не можна розпізнати предметів. Чим раз слабше, чим раз сумнійше, а в кінці згасла. Вітер чимраз більше і більше нхаєсь до середини, а свище чимраз голоснійше, чим раз жалібнійше мов по похоронї.

Мама лежить на постели та обтулює

коло себе найменшу дівчинку, а трое старших сидить під вікном та заглядають за батьком, що може от-от надійде та принесе кавалок хліба.

Казки за Жидів . . .	·10
Рицар і Смерть . . .	·05
Домашній Писар, або взори руских і ан- глійських листів на всякі случаї. Ціна зн.	·35
Пісні про Канаду і Австрію . . .	·40
Нові Пісні . . .	·25
Робітничі пісні, про долю канадійських ро- бітників . . .	·25
Сім Мудрців	·25
О терпеливій Єлені	·25
Найновіші чуда в Ченстохові	15 ц.
Пророчества Ісуса Христа	25 „
Канадійські Оповідання	15 „
Закон про відшкодованя робітників	10

Пишіть по наш катальог на виразну
адресу:

RUSKA KNYHARNIA

850 MAIN ST.

WINNIPEG MAN.

„ХАТА“

одинокий руский магазин, ви
ходить раз на місяць велико-
ю книжкою на 32 сторони дру-
ку з образками і містить:

Гарні повістки, оповідання, поезії, статі
наукові, політичні, з життя нашого за мо-
рем і т. д. Оказове число даром.

Передплата виносить:

В КАНАДІ 2 долари на рік
1 доляр на півроку.

Адресуйте так:

CHATA

850 MAIN ST.

WINNIPEG, MAN.

